

**PATI MEILIAUSIA
BŪTYBĖ**

Apysaka iš knygos Didysis Formenteros Romanas

PATI MEILIAUSIA BŪTYBĖ

Keli duslūs bildesiai į duris ją privertė pakilti nuo krėslo. Atidariusi duris, nustebė nieko neišvydusi.

Vis dar žvalgėsi iš vienos pusės į kitą, kai išgirdo kelias tylas dejones ties savo kojomis. Moteris nuleido žvilgsnį ir tai, ką pamatė, ją sustingdė. Prie slenksčio kažkas paliko krepšį. Jo viduje, įsuktas į skudurus, gulėjo mažas ir meilus sutvėrimas, energingai judindamas galūnes.

Moteriai apsalo širdis. Ji buvo našlė, pastūmėta į liūdną gyvenimą,

kankinama senatvės, slegiama vienatvės - gyva būtybė galėtų palaikyti jai draugiją. Paėmusi krepšį, įėjo į namus ir padėjo jį ant stalo. Liko stovėti, įdėmiai žiūrėdama į būtybę ir galvodama, ką turėtų daryti šioje situacijoje. Suprato, kad, jei praneštų apie radinį policijai, tikriausiai negalėtų jo pasilikti. Kita vertus, žinojo, jog be niekieno pagalbos neturės pakankamai jėgų juo pasirūpinti taip, kaip priklauso. Tačiau, nepaisant visko, jautė, kad negalės išgyventi išsiskyrimo. Ne, galiausiai, ją tiesiog prikaustė tos rudos akys...

Nusprendė aplankyti kaimyną, išėjusį į pensiją gydytoją, seną našlį, tokį pat, kaip ir ji. Pamažu nuėjo į gretimą namą, sulig kiekvienu žingsniu siūbuodama krepšį. Pagaliau priėjo prie durų, padėjo krepšį prie slenksčio ir du kartus pabeldė į duris. Metalinės durys suskambėjo skardžiu aidu, tuomet moteris, vietoje to, kad lauktų, kol jai atidarys, pasislėpė už medžio, nuo kurio atidžiai stebėjo, kas vyks toliau.

Gydytojas nedelsiant atidarė duris ir, radęs graudžiai verkiančią būtybę, išpūtė akis. Nepaisant savo nuostabos, sureagavo iškart: pasilenkė, išėmė ją iš krepšio ir labai švelniai apkabino savo glėbyje, kad nustotų verkšlenti.

Patenkinta tuo, ką išvydo, moteris išlindo iš savo slėptuvės ir papasakojo visą istoriją. Baigdama prisipažino, jog savo amžiuje jau nemano esanti pajėgi užauginti ir išugdyti tą sutvėrimą viena. Tad pasiūlė - galbūt kaimyną sudomintų idėja dalintis šia globa.

Daktaras sudvejojo kelias sekundes. Prieš nuspręsdamas ir atsakydamas, norėjo atlikti būtybei medicininę apžiūrą. Tai pasakęs, įėjo vidun ir sugrįžo po kiek laiko. Šįkart pasirodė apsvilkęs baltu chalatu. Vienoje rankoje laikė termometrą, o kitoje širdies pasiklausymo aparatą. Taisydamasis ausines, medikas pripažino, jog nebuvo pratęs vykdyti panašių apžiūrų, tuo labiau, tokiomis skubiomis aplinkybėmis. Labai atsargiai pridėjo pasiklausymo aparatą prie paciento širdies. Spartus širdies ritmas privertė jį sunerimti. Tada gydytojas paėmė termometrą: trisdešimt aštuoni su puse. Medikas galutinai susirūpino. Greitu judesiu, įkišo ranką į chalato kišenę ir ištraukė pailgą žibintuvėlį. Ruošėsi pradėti akių apžiūrą. Paspaudė mygtuką ir nukreipė žibintuvėlio šviesą į dešinę akį - šviesiai rudos spalvos rainelė sužibėjo.

Tą naktį mediko namuose praleido visi trys. Daktaras ir moteris vakarieniavo baltąją mišrainę, rūgštynių sriubą, koldūnus su riebiu grietinės ir spirgučių padažu, šalto rūkymo skilandį ir storą duonos riekę, gausiai užteptą kaimišku sviestu. Mažajam – galiausiai išaiškėjo, jog būtybė yra vyriškos lyties – davė pieno, lieso, 0,1 % riebumo. Skanaudami desertą, aptarę kelis galimus vardus, nusprendė, kad gyvą radinį labiausiai tiktų pavadinti Moze.

Nuo tos dienos moteris pradėjo lankytis daktaro namuose pastoviai. Dažniausiai ateidavo vakarėjant, nešina reikalingiausiais produktais ir nedelsdama užsidarydavo virtuvėje. Kol ji pjaustydavo daržoves ir valydavo mėsą bei žuvį, jis dėliodavo malkas ir šakeles į židinį. Kai maistas būdavo paruoštas, o malkos uždegtos, išjungdavo elektros šviesą ir uždegdavo žvakes bei aliejines lempas - daktaras buvo romantiškas gurmanas. Vakarieniaudavo prie svetainės stalo. Kąsnis po kąsnio susiimdavo už rankų ir stebėdavo būtybę, kuri miegodavo susisukusi krepšyje prie pat pleškančio židinio.

Nebuvo praėję du mėnesiai, kai daktaras užsakė lopšį pas dailidę. Jį padarė iš geros medienos – ąžuolo ir riešutmedžio – Mozė buvo to vertas.

Biblijinis radinys juos įtikino, jog atsiradusi būtybė - fortūnos įsikūnijimas. Mozės egzistavimas tarsi žadėjo sėkmingo laikotarpio pradžią.

Bet porėlė senukų suklydo: abu mirė nepraėjus trejiems metams nuo augintinio atvykimo. Jis nuo širdies smūgio po sočios vakarienės, o ji - sunkiai susižeidusi krisdama.

Taigi, gydytojas taip ir nepamatė užaugusio Mozės, neišsipildė ir jo troškimas, kad šis atneštų jam laikraštį, kai dėl senatvės susilpnės kojos. Taip pat sužlugo ir moters viltys, kuri būtų norėjusi mėgautis matydama, kaip Mozė tampa

dideliu ir stipriu namo šeiminku, ir tuomet, kai ji jau būtų sena bejėgė, apgintų nuo vietinių vagiliūkščių.

Be savo globėjų Mozė atsidūrė gatvėje ir turėjo išmokti pasirūpinti savimi nuo pat mažens. Jam buvo tik trys metai ir jis jau dykinėjo gatvėmis per dienas ieškodamas maisto. Pietų metu slampinėdavo prie restoranų terasų savo liūdnu žvilgsniu maldaudamas klientų maisto likučių. Naktimis, uostinėdavosi aplink kontenerius, plėšydamas šiukšlių maišus ir rydamas viską, ką jo nuojauta pripažindavo esant valgoma. Išeiginėmis ir didžiųjų švenčių dienomis eidavo į aikštę. Jei būdavo kepama skerdiena, landžiodavo pro stalus, bandydamas nugvelbti mėsos gabalėlius. Jei vykdavo šokiai su orkestru, pralįsdavo pro kojų labirintus ir išlaižydavo išmėtytas vienkartinės stiklines.

Mozė šitaip gyveno daugiau nei dešimt metų, galiausiai mirdamas trylikos, vienišas ir apleistas, susirietęs prie vienu durų slenksčio.

Ši istorija mums gali pasirodyti liūdna. Daugelis žmonių, ją išgirdę, mano, jog Mozės gyvenimas buvo visiška tragedija.

Be abejo, reiktų žinoti, kad prieš pat paskutinį atodūšį Mozė pamatė, kaip italų turistai, išsėdinę iš kepyklos su duonos kepalu užantyje, artėjo link jo. Italas pasilenkė, kad galėtų geriau į jį pažiūrėti ir pajautė begalinį gailestį, matydamas Mozę senkantį ir mirštantį. Tuo metu, vienai akimirkai jų žvilgsniai susidūrė ir turistai liko apstulbinti tų kaštoninių, karščiavime paskendusiu akių. Giliai sukrėstas italas nugnybė duonos kampą ir bandė duoti jam valgyti. Bet Mozė net neišsižiojo, jis jau neturėjo jėgų kramtyti. Be abejonės, kadangi buvo iš prigimties dėkingas, suvizzino uodegą.

Vertė Eglė Medišauskaitė

PATI MEILIAUSIA BŪTYBĖ